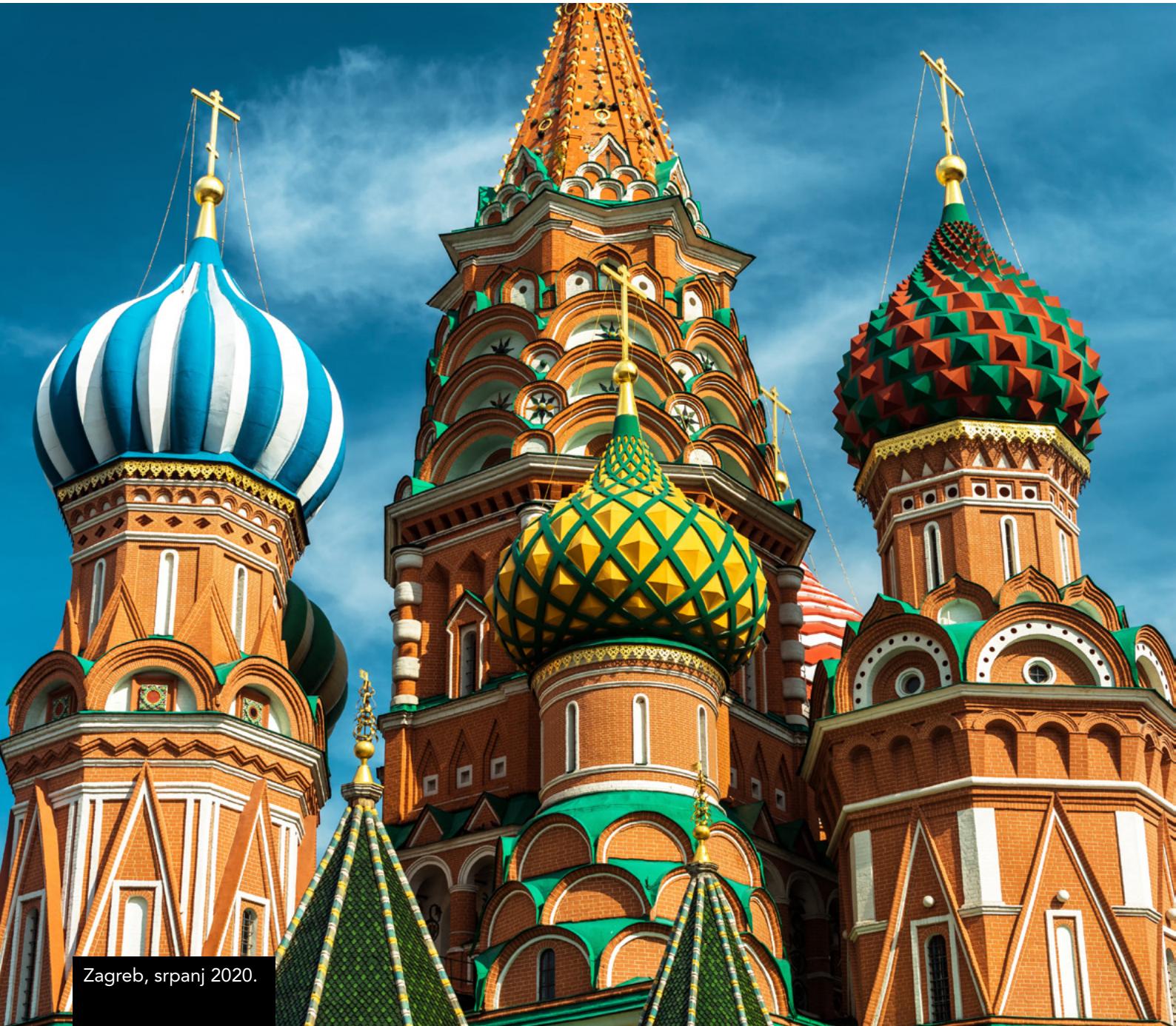




HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

VODIČ ZA POSLOVANJE NA TRŽIŠTU RUSKE FEDERACIJE



VODIČ ZA POSLOVANJE NA TRŽIŠTU RUSKE FEDERACIJE

IZDAVAČ



HRVATSKA
GOSPODARSKA
KOMORA

ZA IZDAVAČA

dr. sc. Luka Burilović

PRIPREMIO

Sektor za međunarodne poslove i EU

DIZAJN I PRIJELOM

Privredni vjesnik, Zagreb

HGK.HR

SADRŽAJ

1. PREGLED RUSKOG TRŽIŠTA – SPECIFIČNOSTI	4
1.1. Makroekonomski podaci	4
1.2. Vanjska trgovina – struktura robne razmjene i glavni trgovinski partneri	6
1.3. Međunarodna poduzeća – lideri na ruskom tržištu	10
2. ODABIR STRATEGIJE ULASKA NA RUSKO TRŽIŠTE	11
2.1. Zastupanje putem distributera/zastupnika	12
2.2. Otvaranje poduzeća u Rusiji	13
2.3. Otvaranje podružnice ili predstavnštva	14
2.4. Otvaranje zajedničke tvrtke (joint venture) – ulazak novog člana u društvo	16
3. IZVOZNA STRATEGIJA – CARINSKE PROCEDURE	17
3.1. Uvozne tarife	18
3.2. Uvozne dozvole	18
3.3. Ruski trgovinski standard – regulative	19
3.4. Označavanje proizvoda – labeling	21
4. TRGOVINSKE PREPREKE	23
4.1. Zabrane i ograničenja uvoza	24
5. POREZNI SUSTAV	27
5.1. Porez na dobit	27
5.2. Porez na dodanu vrijednost (PDV) i uvozne carine	28
5.3. Porez po odbitku na dividende, kamate i honorare	28
5.4. Porezi na zemljište, imovinu i osobni dohodak	29
5.5. Doprinosi za socijalno osiguranje	29
6. CJENOVNA POLITIKA – ODREĐIVANJE CIJENE	31
7. PROMOCIJA I OGLAŠAVANJE	32
8. TRGOVINSKI SPORAZUMI	33
8.1. Važniji bilateralni ugovori RH i RF u području gospodarstva	33
9. IZVORI	36

1. PREGLED RUSKOG TRŽIŠTA – SPECIFIČNOSTI

Tržište Ruske Federacije dio je jedinstvenog trgovinskog i carinskog prostora Euroazijske gospodarske unije kojoj, osim Rusije, pripadaju Bjelorusija, Kazahstan, Armenija i Kirgistan, što čini površinu veću od 20 milijuna km², odnosno 14 posto svjetske kopnene površine sa 182,7 milijuna stanovnika. Upravo je veličina tržišta najveći izazov za tvrtke koje planiraju širiti svoje poslovanje u Rusiji.

Rusko gospodarstvo tradicionalno se temelji na eksploataciji rudnih bogatstava – nafte, plina i metala koji su i najvažniji izvozni proizvodi, premda je primjetno širenje gospodarstva posljednjih nekoliko godina od uvođenja sankcija.

Ulagak na rusko tržište nije jednostavan, poduzeća se često suočavaju sa složenim propisima u vezi s uvozom proizvoda, dostavom uzoraka, dopremom eksponata na sajmove, visokim troškovima prijevoza i špedicije te nedostatkom kapaciteta za tako veliko tržište.

Preporuka tvrtkama – prije ispitivanja tržišta i pronalaska partnera provjeriti je li njihov proizvod na listi proizvoda obuhvaćenih sankcijama.¹

Ako proizvod ne podliježe sankcijama, potrebno je zadovoljiti složene propise povezane s uvozom proizvoda koji se odnose na deklariranje i certificiranje proizvoda prema ruskom standardu i propisanim carinskim regulativama (link na str. 25. Ruski trgovinski standard).

1.1. Makroekonomski podaci

- Kriza u odnosima sa Zapadom od 2014. godine dovela je do smanjenja opsega vanjske trgovine, devalvacije rublje, znatnog odljeva kapitala, smanjenja investicija i potrošnje, što se nastavilo tijekom cijele 2015. i 2016. godine.
- Trend rasta gospodarstva i oporavak zabilježen je tijekom 2017. i 2018. godine, što upućuje na prilagodbu sankcijama.
- U 2018. godini ruski BDP dosegnuo je 1,63 bilijuna američkih dolar (103,6 bilijuna rubalja), po čemu se zemlja pozicionirala kao 12. najveće svjetsko gospodarstvo. Rast BDP-a nadmašio je očekivanja i dosegnuo je porast od 2,3 posto.
- Rusko gospodarstvo u velikoj je mjeri ovisno o naftnoj i plinskoj industriji, no i proizvodnja bilježi kontinuirani rast od 2,6 posto treću godinu zaredom.
- Prerada hrane bilježi rast od 5 posto u posljednje tri godine.
- S inflacijom od 2,9 posto u 2018. godini realne plaće porasle su 6,8 posto na godišnjoj razini.
- Promet u maloprodaji je u 2018. godini porastao 2,6 posto.

¹ Link na listu proizvoda pod sankcijama

Pozitivna obilježja tržišta:

- veličina tržišta i povoljan geostrateški položaj (poveznica između Europe i Azije)
- velike zalihe rudnih nalazišta, energenata, industrijskih sirovina
- poticaji za investicije i razvoj lokalne proizvodnje
- pozitivni makroekonomski pokazatelji, visoko mjesto na svjetskoj rang-listi po obujmu BDP-a
- prvo mjestu u svijetu po zalihami industrijskih sirovina
- punopravno članstvo u većini međunarodnih organizacija i ekonomskih saveza
- investicije u Rusiju godišnje iznose oko 170 milijardi američkih dolar
- u Rusiji je registrirano više od 1700 inozemnih poduzeća i 1300 zajedničkih poduzeća ruskih i inozemnih partnera.

Neke od mogućih prepreka:

- Ruska vlada nizom mjera pokušava modernizirati gospodarstvo i poduzima razne ekonomske mjere za poticanje stranih ulaganja, međutim, i dalje postoje prepreke, a one se odnose uglavnom na: birokraciju, korupciju, slabo razvijenu infrastrukturu, nedostatak transparentnosti u tumačenju propisa te primjenu zakona i slabu zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

Makroekonomski pokazatelji

	JEDINICA	2015.	2016.	2017.	2018.
BDP (nominalni)	mlrd. USD	1235,9	1440,0	1470	1580
BDP (realni)	% promjene	-3,8	1,1	1,8	2,3
BDP po glavi stanovnika	USD	8447,4	10.008	10.250	10.950
Inflacija	%	13,5	4,9	2,5	4,3
Stopa nezaposlenosti	%	5,6	5,5	5,2	4,8
Ukupan inozemni dug	% BDP	13,2	12,9	12,6	12,1
Izvoz	mlrd. USD	337,8	259,3	357,8	449,3
Uvoz	mlrd. USD	197,3	165,1	227,5	238,2
Devizne rezerve i zlato	mlrd. USD	368	378	433	468

Izvori: IMF, Ministarstvo gospodarskog razvijanja RF

NAJRAZVIJENIJE INDUSTRIJSKE GRANE

Sve vrste rudarstva i eksploatacije ugljena, nafte, plina, kemijska, proizvodnja raznih strojeva, zrakoplova, vojna industrija, brodogradnja, transportna oprema, komunikacijska oprema, poljoprivredni strojevi, građevinska oprema, elektroenergetska oprema, medicinski i znanstveni instrumenti, tekstil i hrana.

ENERGETIKA

Rusija posjeduje pet posto ukupnih svjetskih zaliha nafte premda su procijenjene rezerve znatno veće. Prema informacijama Ministarstva prirodnih resursa RF, Rusija je zahvaljujući istraživanjima tijekom proteklih nekoliko godina povećala rezerve svih najvažnijih ruda (nafte, plina, zlata, srebra i bakra).

S oko 48 trilijuna kubnih metara plina, Rusija posjeduje više od jedne trećine svjetskih rezervi.

METALURGIJA

Metalurgija je važan sektor ruskoga gospodarstva, koje je četvrti proizvođač čelika (nakon Kine, Japana i SAD-a) i treći izvoznik metala na svjetskoj razini, dok je po proizvodnji aluminija druga svjetska sila te prva u proizvodnji nikla.

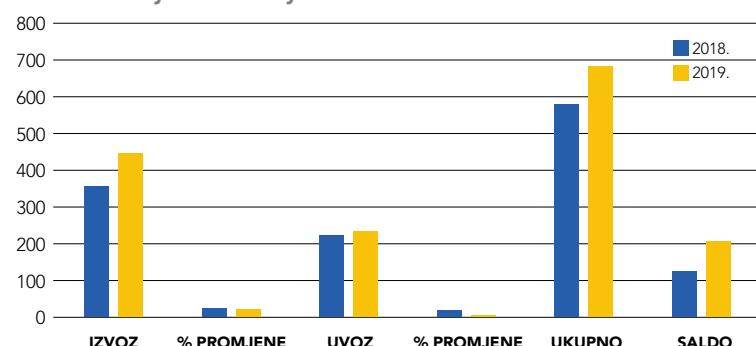
1.2. Vanjska trgovina – struktura robne razmjene i glavni trgovinski partneri

- Rusija u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni sa svijetom bilježi stalni deficit.
- Ukupna robna razmjena Rusije sa svijetom u 2018. godini iznosi 687,5 miljardi američkih dolara – rast od 17,5 posto u odnosu na 2017.

	u mldr. USD	IZVOZ	% promjene	UVOZ	% promjene	UKUPNO	SALDO
2017.	357,8	26,92	227,5	18,74	585,3	130,3	
2018.	449,3	25,57	238,2	4,7	687,5	211,1	

Izvor: Ministarstvo gospodarstva RF

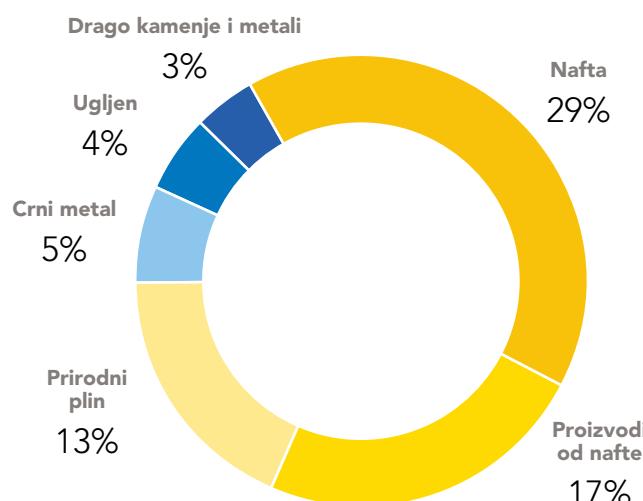
Robna razmjena RF svijet 2017. i 2018.



Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

STRUKTURA ROBNE RAZMIJENE

Struktura ruskog izvoza u 2018.



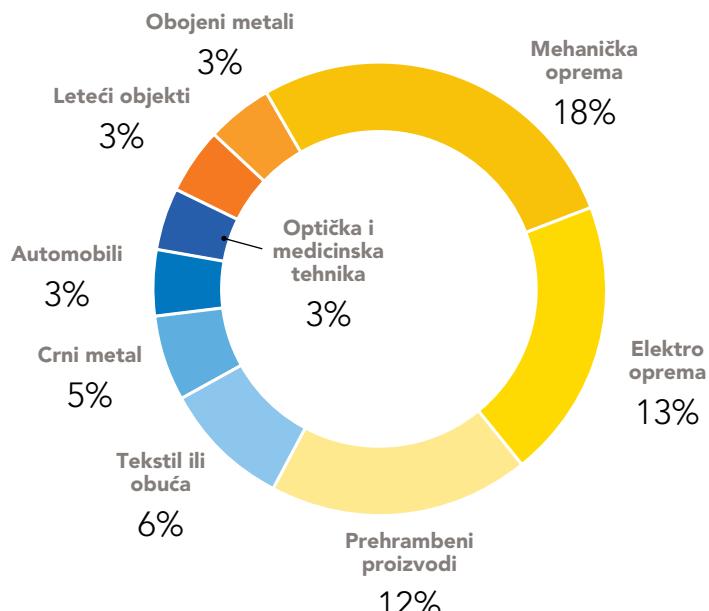
Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

Najvažniji vanjskotrgovinski partneri

- Zemlje Europske unije zauzimaju visoko mjesto s 42,8 posto od ukupne trgovine sa svijetom u 2018. godini – vrijednost od 294,2 milijarde američkih dolara i rast od 19,3 posto, pri čemu je rast izvoza iz Rusije u EU iznosio 19,3 posto, a uvoz 2,7 posto.
- Na drugom su mjestu zemlje APEC-a na koje se odnosi 31 posto ruske vanjskotrgovinske robne razmjene u 2018. godini s rastom od 19,8 posto.
- Najveći prirast robne razmjene tijekom 2018. godine Rusija bilježi sa zemljama BRICS-a, u iznosu od 22,4 posto i zemljama SCO-a (Shanghai Cooperation Organisation) s 20,8 posto, dok na razmjenu sa zemljama ZND-a otpada 10,8 posto ukupne robne razmjene Rusije.

◀ U strukturi izvoza prevladavaju goriva i energenti s udjelom od 63,8 posto, a na drugom je mjestu izvoz strojeva i tehničkih proizvoda.

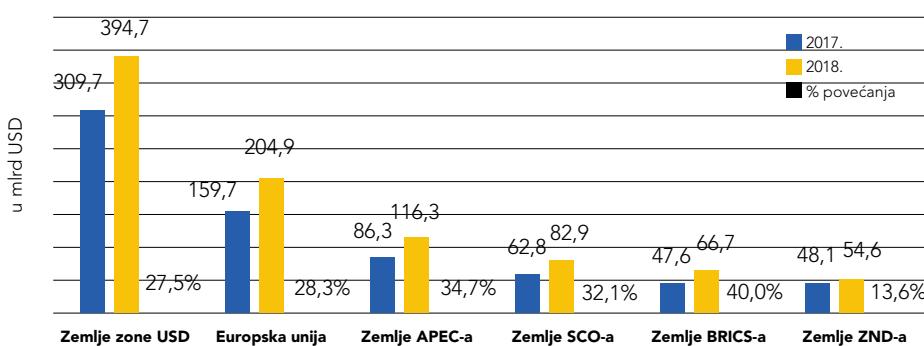
Struktura ruskog uvoza u 2018.



Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

ZEMLJE PARTNERI U VANJSKOJ TRGOVINI U 2018.

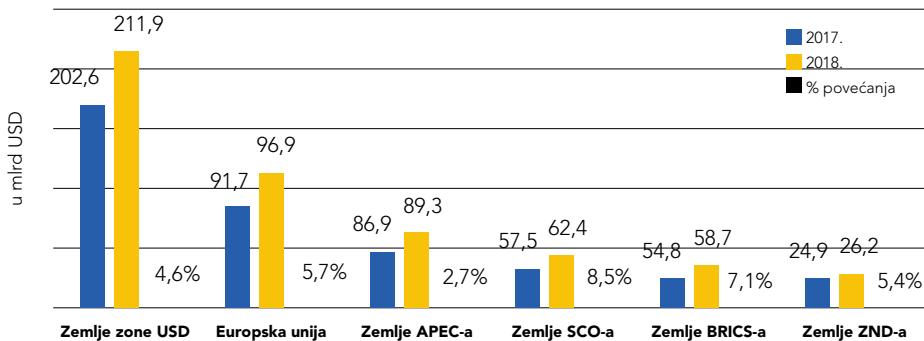
Vanjskotrgovinski partneri u izvozu prema geografskim skupinama



Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

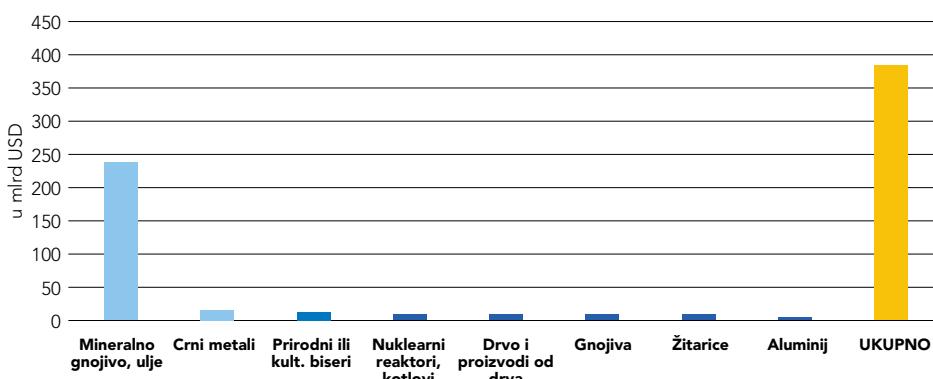
Prema posljednjim podacima za prvi jedanaest mjeseci 2019. godine, ukupna je robna razmjena Rusije sa svijetom iznosila 604,5 milijardi američkih dolara, od čega je izvoz iznosio 383,5 milijardi američkih dolara, a uvoz 220,9 milijardi američkih dolara.

Vanjskotrgovinski partneri u uvozu prema geografskim skupinama



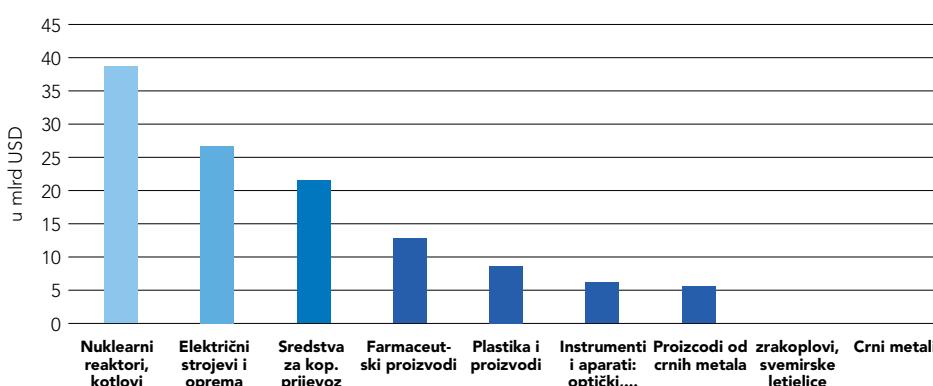
Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijika Ruske Federacije

Struktura izvoza za I. – XI. 2019.



Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijika Ruske Federacije

Struktura uvoza RF za I. – XI. 2019.



Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijika Ruske Federacije

Najvažnije zemlje partneri u izvozu u izvozu za I. – XI. 2019.

ZEMLJA	000 USD	%
1. Kina	50.673.152,00	13,2
2. Nizozemska	41.528.162,80	10,8
3. Njemačka	25.644.753,60	6,7
4. Turska	19.200.469,30	5,0
5. Bjelorusija	18.731.305,50	4,9
6. Republika Koreja	15.349.094,20	4,0
7. Italija	13.227.752,90	3,4
8. Kazahstan	12.871.070,00	3,4
9. SAD	11.843.676,50	3,1
10. Velika Britanija	11.438.166,10	3,0
11. Poljska	11.276.957,60	2,9
Ukupno sve zemlje	383.548.082,80	100,0

Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

Najvažnije zemlje partneri u izvozu u uvozu za I. – XI. 2019.

ZEMLJA	000 USD	%
1. Kina	48.951.227,00	22,2
2. Njemačka	22.784.431,40	10,3
3. SAD	12.122.527,00	5,5
4. Bjelorusija	11.726.554,20	5,3
5. Italija	9.779.456,20	4,4
6. Japan	8.267.519,40	3,7
7. Francuska	7.492.742,90	3,4
8. Republika Koreja	7.435.757,70	3,4
9. Kazahstan	5.054.262,40	2,3
10. Poljska	4.597.628,10	2,1
11. Ukrajina	4.430.971,10	2,0
Ukupno sve zemlje	220.905.290,40	100

Izvor: Ministarstvo gospodarskog razvijanja Ruske Federacije

1.3. Međunarodna poduzeća – lideri na ruskom tržištu

Gotovo da nema međunarodnog velikog poduzeća koje ne radi na tržištu Ruske Federacije. Iz rang-liste međunarodnih poduzeća koja su lideri na ruskom tržištu vidljivo je da najvećim dijelom dolaze iz autoindustrije, duhanske industrije, prehrambene i trgovine. Većina tih poduzeća koristi strategiju ulaganja te imaju otvorene proizvodne pogone u Rusiji.

Međunarodna poduzeća – lideri na ruskom tržištu

NAZIV PODUZEĆA	DJELATNOST	ZEMLJA	GODINA ULASKA	PRIHOD MLRD. RUBALJA U 2018. GOD.
1. AUCHAN	trgovina	Francuska	2002.	327,7
2. TOYOTA	autoindustrija	Japan	2002	313,2
3. JTI Japan Tobacco International	duhanska industrija	Švicarska	1999.	303,4
4. PHILIP MORRIS INTERNATIONAL	duhanska industrija	Švicarska	1993	296,5
5. VOLKSWAGEN GRUPA RUS	autoindustrija	Njemačka	2003.	289,2
6. LEROY MERLIN	trgovina	Francuska	2004.	275,8
7. PEPSICO	prehrambena industrija	SAD	1974.	243,2
8. KIA MOTORS RUS	autoindustrija	Južna Koreja	2008.	232,4
9. IKEA	trgovina	Švedska	2000.	2018
10. METRO	trgovina	Njemačka	2001.	217,4
11. NESTLE RUSIJA / Nestle	prehrambena industrija	Švicarska	1995.	197,2
12. EPPL RUS / Apple	elektronika	SAD	1991..	186,6
13. MUMT / British American Tobacco	duhanska industrija	SAD / VB	2007.	176,2
14. MERCEDES-BENZ	autoindustrija	Njemačka	1994.	149,5
15. BMW RUSLAND TREIDING / BMW	autoindustrija	Njemačka	1999.	123,6
16. HUAWEI	autoindustrija	Kina	1997.	132,3
17. MARS, RIGLI / MARS	prehrambena industrija	SAD	1991.	111,3
18. DANON RUSIJA / DANONE	prehrambena industrija	Francuska	1992.	111,3
19. MMS RUS / MITSUBISHI MOTORS	autoindustrija	Japan	2004.	108,8
20. Procter & Gamble	roba široke potrošnje	SAD	1991.	105,7
21. GIPERGLOBUS / Globus Group	trgovina	Velika Britanija	2006.	92,1
22. Mc Donald's	prehrambena industrija	SAD	1990.	84,4

Izvor: Forbes.ru.

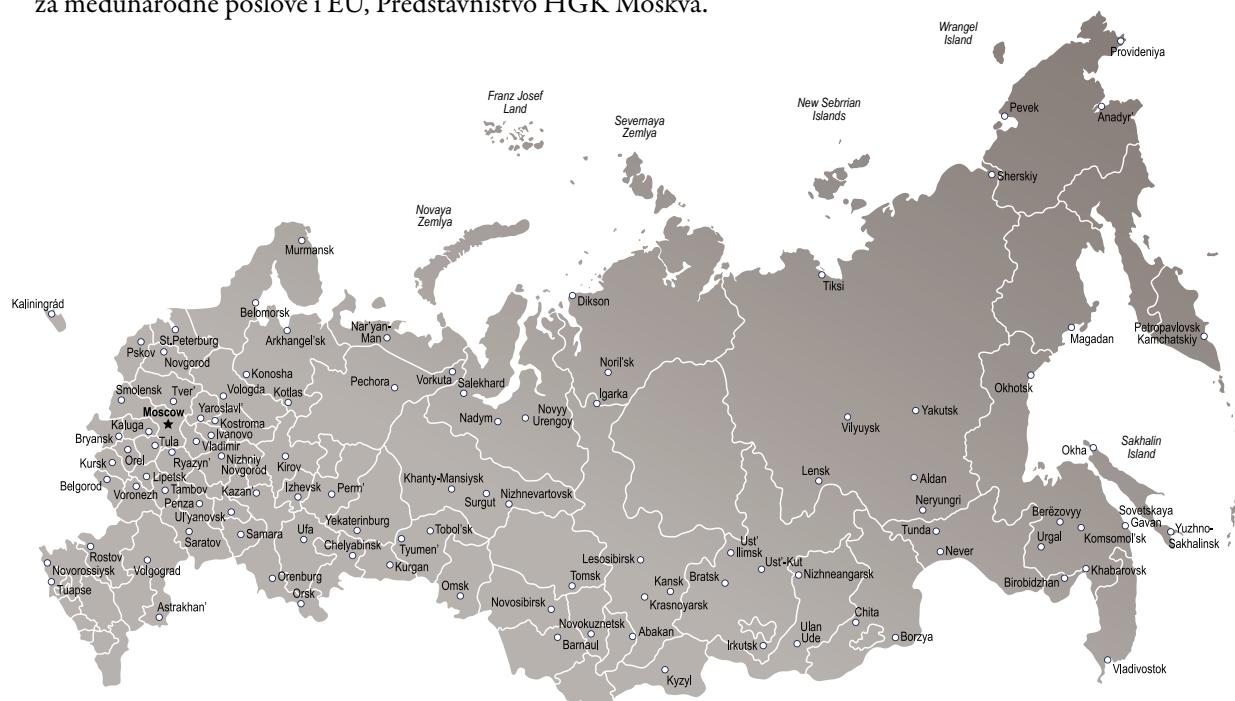
2. ODABIR STRATEGIJE ULASKA NA RUSKO TRŽIŠTE

Izbor strategije ulaska na rusko tržište ovisi o veličini poduzeća, iskustvu u međunarodnom poslovanju, djelatnosti i proizvodnim kapacitetima te izboru i pronalasku partnera u Rusiji.

Rusko tržište ima obilježja i poslovne navike koje nisu tipične za većinu zemalja. Najčešća je strategija za hrvatska poduzeća dosad bila strategija izravnog izvoza, no ako tvrtka ima otvoreno predstavništvo u Rusiji, puno je manje vremena potrebno za pronalazak partnera. Organizirajući razvoj strategije za ulazak na rusko tržište iz matičnog poduzeća, tvrtka može potrošiti puno više vremena od izbora strategije putem agenta, zastupnika ili predstavništva i podružnice i zato je potrebno pažljivo ispitivanje kapaciteta poduzeća i odabir najpogodnije strategije, u što ulazi ponajprije:

- ispitati proizvodne kapacitete i dostatne količine za velike potrebe ruskog tržišta
- prikupiti informacije o prodaji proizvoda koji se planira izvesti u Rusiju, o potrebama tržišta i količinama uvoza
- visina carina, potrebne regulative i propisi (deklaracije i certifikati) za izvoz proizvoda
- istražiti poslovanje konkurenata – poduzeća koja već uspješno rade na tržištu u istom sektoru
- pronalazak partnera, popis ruskih tvrtki potencijalnih uvoznika proizvoda
- ispitati dostupne distribucijske kanale.

Navedene podatke članice HGK mogu dobiti na upit u HGK, Sektor za međunarodne poslove i EU, Predstavništvo HGK Moskva.



2.1. Zastupanje putem distributera/zastupnika

Svoje poslovne aktivnosti u Rusiji tvrtke najčešće započinju u velikim gradovima, a zatim se postupno šire na druge ruske regije putem distributera ili agenata. Moskva i Sankt Peterburg najveći su ruski gradovi i mnoge zapadne tvrtke imaju u njima predstavnike.

Rusija je teritorijalno i administrativno podijeljena na 85 regija u čiji sastav ulaze 22 republike, 46 oblasti, 4 autonomna okruga, 9 krajeva, 3 grada federalnog značaja i 1 autonomna oblast. Sjeverozapadni okrug sastoji se od zapadne – europske Rusije i uključuje 8 regija uz drugi najveći grad Sankt Peterburg i Lenjingradsku oblast.

Preporuka je tvrtkama da istraže tržište pojedinih ruskih regija, aktualnu ponudu i potražnju kako bi se odabrala najbolja niša za proizvodne kapacitete poduzeća.

Ulazak na rusko tržište moguće je uspostavljanjem distribucijske mreže u ključnim regijama koje imaju veliku koncentraciju razvijenih industrijskih grana, npr. drvni proizvodi na sjeverozapadu Rusije i energetski projekti na Sahalinu i zapadnom Sibiru. Ulaganjem u određenu regiju otvara se mogućnost za olakšan ulazak u druge regije.

Prometna je infrastruktura ove ogromne države još uvijek nerazvijena i treba joj velika nadogradnja. Većina tereta kreće se željeznicom, a cestovnoj mreži treba proširenje kapaciteta. Glavni zapadni špediteri i ekspresni kuriri aktivni su u Rusiji.

- Sankt Peterburg – ulaz za potrošačke i industrijske proizvode u europsku Rusiju (Rusija zapadno od Uralskih planina).
- Vladivostok – ulazna luka za Ruski daleki istok.

U posljednjih je 20 godina došlo do razvoja dobro organiziranih distribucijskih kanala, posebno u glavnim populacijskim centrima Moskvi i Sankt Peterburgu i počeli su se širiti u druge regije. Započevanjem domaćih distribucijskih centara znatno se olakšava ulazak robe na rusko tržište, no geografska pokrivenost distributera nije ravnomerno razvijena u cijeloj zemlji, te je pristup regionalnim tržištima otežan. U udaljenijim regijama inozemne tvrtke mogu se susresti s lošim distribucijskim kanalima i jakom konkurencijom.

Unatoč rastućoj popularnosti internetske kupovine, ruski potrošači i dalje imaju tendenciju kupovine u trgovini, i to mnogo više od Europljana koji su zasićeni mrežom trgovinskih lanaca. Segment e-trgovine u Ruskoj Federaciji predstavlja samo 4 – 5 posto ukupnog prometa na malo, no s tendencijom rasta i pretpostavkom da će do 2025. godine dosegnuti i do 20 posto maloprodaje.

- Najčešća je strategija ulaska na rusko tržište odabir dobro etabliranog distributera ili nekoliko distributera, ovisno o proizvodu. Inozemnim tvrtkama dostupan je sve veći broj nacionalnih, regionalnih i lokalnih distributera.
- Dobar distributer obično prodaje i isporučuje proizvode stranim dobavljača krajnjim korisnicima i prodavačima i pruža širok spektar logističkih usluga podrške, uključujući carinjenje, skladištenje i upravljanje zalihamama.
- Upravljanje promotivnim i reklamnim kampanjama isključivo putem neovisnih distributera nije preporučljivo jer ruski distributeri često obrađuju proizvode više dobavljača i obično nisu posvećeni promicanju proizvoda određene tvrtke, osim ako dobavljač ne pruža znatnu podršku za promicanje i oglašavanje.
- Većina inozemnih tvrtki koristi dobro organizirane distribucijske kanale u zapadnoj Rusiji, posebno u Moskvi i Sankt Peterburgu, a zatim se šire s distribucijom prema južnoj Rusiji, u regiji Volge, Urala, Sibira i Dalekog istoka. Ruski daleki istok obiluje mineralnim sirovinama koje donose velike prihode (dijamanti, zlato, srebro, kositar, olovo, cink), razvijeno je ribarstvo idrvna industrija te ovdje postoje velike poslovne mogućnosti.
- Daleki istok obiluje poslovnim prilikama za inozemne tvrtke zbog velike podrške ruske Vlade razvoju lokalne proizvodnje proizvoda s visokom dodanom vrijednošću s fokusom na korištenje domaćih resursa, što se odnosi ponajprije na drvnu industriju, ribarstvo i poljoprivredu (proizvodnju mesa i mlijeka) te je povećana potražnja za opremom koja će osigurati

2.2. Otvaranje poduzeća u Rusiji

Ruski zakon nudi nekoliko mogućih oblika za reguliranje poslovnih aktivnosti inozemnih tvrtki, a svaki poduzetnik i investitor može odabrat jedan od četiri najzastupljenija modela poslovanja:

- otvaranje ruske pravne osobe
- kupovina udjela u postojećoj ruskoj kompaniji
- otvaranje podružnice ili predstavništva stranog pravnog lica.

PROCEDURA REGISTRACIJE PODUZEĆA ZA INOZEMNE TVRTKE

- Podružnice i akreditirana predstavništva pravno se razlikuju i od ruskih korporacija i od poduzeća koja strane kompanije mogu osnovati ili kao dionička društva s djelomičnim ruskim vlasništvom ili kao podružnice stranog poduzeća u potpunom vlasništvu.
- Strano vlasništvo zakonski je dopušteno u iznosu od 100 posto u većini sektora, ali potencijalno je ograničeno u industrijskim definiranim Zakonom o strateškim sektorima.
- Federalni zakon N 106-FZ od 2015. godine uređuje rad podružnica i predstavništava stranih entiteta. U skladu sa zakonom, akreditaciju podružnica i predstavništava stranih kompanija regulira Federalna porezna uprava Ruske Federacije (FTS).
- FTS akreditira podružnice i predstavništva svih stranih kompanija, osim stranih banaka i stranih kompanija civilnog zrakoplovstva, koje akreditira Centralna banka Rusije i Savezna služba za zrakoplovstvo.
- Društvo s ograničenom odgovornošću d.o.o. (rus.: ООО) i dioničko društvo d.d. (rus.: АО) pravni su organizacijski oblici pravne osobe koji svoje djelatnosti obavljaju pod vlastitim statutom. Mnoge su točke povezane s registracijom d.o.o. i d.d. iste.
- Najčešći je oblik poslovanja u Rusiji putem tvrtke koja je registrirana kao društvo s ograničenom odgovornošću, to je samostalno društvo koje odgovara za svoje obveze, ima zaseban račun i vodi samostalno svoje knjigovodstvo. Funkcioniranje d.o.o. u Rusiji je u velikoj mjeri poznato i razumljivo stranim tvrtkama i ulagačima.

PREDNOSTI POSLOVANJA PUTEM OTVARANJA DRUŠTVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU:

- Sudionik tvrtke nije odgovoran za dugove cijelog društva – njegova je odgovornost ograničena veličinom njegova udjela kao sudionika.
- Ima mogućnost primjene pojednostavljenog sustava oporezivanja (YCH – pojednostavljeni sustav oporezivanja, jedan od poznih režima koji podrazumijeva plaćanja poreza i namijenjen je

rast u tim industrijskim sektorima. Lokalne i međunarodne udruge za zaštitu okoliša podržavaju ovu strategiju koja je usmjerena na poticaj održivom razvoju gospodarstva u regiji.²

- Mnoge inozemne kompanije osnivaju vlastita predstavništva uz korištenje distributera.
- Glavne prednosti otvaranja predstavništva – izravan kontakt s krajnjim korisnicima i kontrola nad promocijom i distribucijom proizvoda. Prema Ruskom građanskom zakoniku, predstavništva ne mogu biti izravno uključena u prodaju, već najčešće kontroliraju i nadgledaju mrežu distributera i agenata koji obavljaju komercijalne funkcije.
- Ovaj pristup omogućuje veću kontrolu nad postupkom distribucije inozemnom dobavljaču i pomaže u smanjenju rizika od pogreške distributera.

² Popis distributera za pojedine proizvode moguće je dobiti od HGK na upit članica



predstavnicima malih i srednjih poduzeća jer je država za ovu vrstu organizacije osigurala preferencijalni porezni režim).

- Za otvaranje tvrtke – d.o.o. u RF strani državljanin ili strana pravna osoba može biti 100-postotni osnivač.

UVJETI ZA OTVARANJE D.O.O. TVRTKE

- Potrebna je pravna adresa, temeljni kapital (najmanje 10 tisuća rubalja) i imenovanje generalnog direktora i glavnog računovođe.
- Strani državljanin koji će uskoro postati osnivač tvrtke d.o.o. mora legalno boraviti na ruskom teritoriju, tj. mora imati poslovnu vizu ili dozvolu boravka.
- Postupak otvaranja traje 5 radnih dana od dana predaje dokumenata za dobivanje certifikata.
- Ako je jedan od osnivača d.o.o. poduzeća u inozemstvu, tada se moraju dostaviti i legalizirani dokumenti iz zemlje osnivanja koji sadrže osnovne podatke o tvrtki. Dokumenti moraju biti prevedeni na ruski jezik i ovjereni od ruskog javnog bilježnika.

Optimalno je zakonsko rješenje za ubrzanje registracije d.o.o. poduzeća imenovanje državljanina Ruske Federacije za generalnog direktora, kojeg može zamijeniti strani državljanin nakon što je dobio sve dozvole.

2.3. Otvaranje podružnice ili predstavništva

Podružnica ili predstavništvo stranog poduzeća su zasebni pododjeli koji djeluju prema uputama matične tvrtke i obavljaju sve njegove funkcije ili dio njih. Jedinice su u potpunosti podređene društvu koje ih je osnovalo, a za preuzete obveze odgovorno je nadređeno društvo.

- S obzirom na to da predstavništva ne mogu sudjelovati u komercijalnim aktivnostima, najčešći je oblik poslovanja otvaranje podružnice.
- Prema ruskom zakonu o stranim ulaganjima iz 1999. godine, strane kompanije mogu se baviti komercijalnim aktivnostima putem svojih legalno osnovanih podružnica. Podružnice su akreditirane na pet godina i moraju biti registrirane kod poreznih vlasti i drugih državnih organizacija.

Razlika između podružnice i predstavništva ili filijale

- Predstavništvo raspolaže minimalnim ovlastima i nema pravo obavljati poduzetničke aktivnosti (Zakon GK RF). Ono se može baviti samo marketingom i reklamnom djelatnošću te pronalaskom potencijalnih partnera, zaključivati ugovore, rješavati konfliktne situacije i sl.

Napomena

Ako strani državljanin planira zauzeti bilo koje radno mjesto u d.o.o. poduzeću, potrebna mu je radna dozvola. Dobivanje takvog odobrenja zahtjeva mnogo vremena:

- Prvo, potrebna je kvota i/ili dopuštenje za privlačenje strane radne snage, nakon čega se može podnijeti zahtjev za radnu dozvolu, a može se dobiti 30 kalendarskih dana od dana predaje dokumenata.
- Ti uvjeti ne odnose se na visokokvalificirane stručnjake koji mjesečno dobivaju najmanje 167 tisuća rubalja prije oporezivanja. Pri zapošljavanju takvog stručnjaka također neće trebati dobiti dozvolu za privlačenje strane radne snage, objaviti natječaj u Centru za zapošljavanje, dostaviti dokument koji potvrđuje znanje ruskog jezika i medicinske potvrde.³

³ Posredovanje u izdavanju radnih dozvola obavlja TIK RF

- Podružnica/filijala može potpuno provoditi gospodarsku djelatnost kao i glavna inozemna tvrtka (čl. 55. GK RF), u stvarnosti je funkcija filijale ista kao i drugih ruskih tvrtki.

Prednosti rada putem podružnice i predstavništva u Rusiji:

- Podružnice i predstavništva mogu otvarati i zatvarati račune kod ruskih i stranih banaka, sklapati transakcije, potpisati ugovore.
- Podružnicama i predstavništvima upravljaju imenovani voditelji/direktori ovih zasebnih odjela.
- Poslove vođenja računovodstvenih izvješća i podnošenja dokumenta poreznoj službi može obavljati matično društvo, svaka podružnica/predstavništvo pojedinačno ili jedna od njih za sve ostale.
- Kada podružnica/predstavništvo u Rusiji zakupi ured, u najam se ne uračunava PDV, u skladu s Poreznim zakonom Ruske Federacije.

Materijalna podrška podružnicama i predstavništvima pruža se putem računa imovine i aktive matične tvrtke. „Prijenos” takve imovine i aktiva između matične tvrtke i podružnica/predstavništva odvijaju se unutar samog poduzeća, što je mnogo jednostavnije nego, primjerice, u slučaju prijenosa imovine strane kompanije na podružnicu u Ruskoj Federaciji. To se odnosi i na bankovne transfere. Tako će strana kompanija brže moći prenijeti sredstva na troškove povezane s aktivnostima u Rusiji.

UVJETI ZA OTVARANJE PODRUŽNICE I PREDSTAVNIŠTVA

- Za početak rada u Rusiji podružnice i predstavništva prolaze postupak akreditacije koji traje 25 – 30 radnih dana i zahtijevat će plaćanje državne pristojbe u iznosu od 120 tisuća rubalja.
- Podružnice i predstavništva su u osnovi oblik poslovanja inozemnih tvrtki na ruskom tržištu, popularan kod srednjih i velikih stranih poduzeća.
- Obraćajući se ovim poslovnicama i predstavništvima, ruski kupci razumiju da kontaktiraju s predstvincima poznate marke koji imaju međunarodnu reputaciju.
- Za strane kompanije, prisutnost podružnice/predstavništva u Rusiji očito povećava učinkovitost u interakciji s ruskim i stranim klijentima koji rade u Ruskoj Federaciji.

FTS (Federalna porezna uprava Ruske Federacije) vodi registar akreditiranih podružnica i predstavništava stranih subjekata (u dalnjem tekstu: Registar).

Individualnu akreditaciju i viznu podršku za strane zaposlenike podružnica i predstavništava podržava Privredna komora Ruske Federacije (u dalnjem tekstu: CCI).

Kada se otvor podružnica ili predstavništvo, strano društvo smatraće se nerezidentom, a njegovo oporezivanje regulirat će se bilateralnim sporazumom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, ako je zaključen između zemalja.

Važno:

Trgovinsko-industrijska komora Ruske Federacije na temelju zakona RF pruža usluge podrške inozemnim tvrtkama i izdaje dozvole za otvaranje predstavništava i podružnica inozemnih poduzeća te gospodarskih komora, mješovitih gospodarskih komora, saveza, udruženja i sindikata poduzetnika (u dalnjem tekstu: poslovna udruženja) na području Ruske Federacije.

PROCEDURA AKREDITACIJE

- Zahtjev za akreditaciju podnosi se FTS-u u roku od 12 mjeseci od dana kad je sjedište strane kompanije donijelo odluku o otvaranju podružnice ili predstavništva.
- Popis dokumenata koje treba sadržavati prijava objavio je FTS, a uz njih se prilaže i CCI-jevo uvjerenje o broju stranih zaposlenika podružnice ili predstavništva.
- Rok za odluku FTS-a o zahtjevu za akreditaciju je 25 radnih dana.
- Dokument kojim se potvrđuje upis u Registar predstavlja potvrdu o akreditaciji.
- Akreditacija se može odbiti u slučaju nedosljednosti u dostavljenim dokumentima ili kršenja roka za njihovu dostavu. Akreditacija će biti odbijena ako su svrhe podružnice ili predstavništva suprotne ruskom zakonodavstvu i u slučajevima kada FTS procijeni da ta organizacija ugrožava suverenitet, političku neovisnost, teritorijalni integritet ili nacionalne interese Ruske Federacije.
- Promjene u FTS-ovu registru događaju se u roku od 10 radnih dana od dana dostave potrebnih dokumenata FTS-u.
- Propisi podružnice ili predstavništva stranog poduzeća moraju sadržavati određene odredbe koje su određene zakonom. Naknada za akreditaciju za svaku podružnicu iznosi 120.000 rubalja.

Daljnje informacije dostupne su na [web-stranici FTS-a](#).



2.4. Otvaranje zajedničke tvrtke (*joint venture*) – ulazak novog člana u društvo

Otvaranje zajedničke tvrtke uključuje stvaranje novog društva sa sudjelovanjem u temelnjom kapitalu ruske fizičke ili pravne osobe. Osim toga, strani investitor može steći udio u odobrenom kapitalu ruske kompanije ili postati novi član te tvrtke povećanjem odobrenog kapitala.

Prednosti:

- Ruski partner upoznat je sa situacijom na tržištu, rukovodi se zakonom i ima potrebno znanje, kontakte u industriji kako bi samouvjereno pokrenuo novo zajedničko ulaganje. Sa svoje strane, strani osnivač može, primjerice, osigurati uvoz industrijske opreme, čiji se analozi ne proizvode u Rusiji, u skladu sa stavcima. 7 st.1 člorenznog zakona Ruske Federacije takva je oprema oslobođena od plaćanja poreza na uvoz.

Uvjeti:

- Postupak i troškovi slični su onima koji se primjenjuju pri otvaranju d.o.o. poduzeća, ako zajedničko ulaganje osnivaju ruski i strani osnivači.
- Ako je strani investitor kupio udio u postojećoj ruskoj tvrtki ili postao novim članom te tvrtke povećanjem odobrenog kapitala, tada registracija promjene traje sedam radnih dana, a ovjera kod javnog bilježnika obično košta oko 15 – 17 tisuća rubalja. Uz to, u slučaju povećanja temeljnog kapitala, plaća se i državna carina u iznosu od 800 rubalja. Uz to će biti potrebni troškovi prevođenja, ovjere i prosljedivanja dokumenata.

3. IZVOZNA STRATEGIJA – CARINSKE PROCEDURE

Jedna je od najčešćih strategija ulaska na rusko tržište za hrvatska poduzeća izravan izvoz. Za pripremu postupka izvoza potrebno je zadovoljiti propisane uvjete certificiranja i deklariranja proizvoda u skladu s propisima ruskih regulatornih tijela, a osnovni koraci pripreme robe za izvoz nalaze se u sljedećim poglavljima.

Ruska carinska služba sastoji se od Savezne carinske službe, regionalnih carinskih uprava, carinarnica i carinskih ispostava. Od 1. siječnja 2018. godine Rusija je ažurirala svoj Carinski zakon kako bi bila u skladu s obvezama prema EAEU-u.

- Roba koja dolazi u Rusiju preko drugih zemalja članica EAEU-a stavlja se pod tranzitni carinski režim na vanjskoj granici EAEU-a i konačno je ruske carinske vlasti puštaju u slobodan promet putem elektroničke obavijesti.
- Carinsko odobrenje obično ispunjava uvoznik evidencije (ili carinski agent koji djeluje u njegovo ime) koji ispunjava Carinsku izjavu zajedno s potrebnom pratećom dokumentacijom.
- Carinski posrednici mogu se koristiti za potpuni *outsourcing* procesa carinjenja. U mnogim slučajevima posrednici prepuštaju tvrtkama *outsourcing* svojih uvoznih poslova a da stranke nisu u međunarodnim transakcijama.
- Samo tvrtke koje su legalni rezidenti bilo koje države članice EAEU-a mogu biti uvoznici pred carinskim tijelima. Deklarirani uvoznik evidencije mora imati izravan interes za robu koja je uvezena u okviru vanjskotrgovinske transakcije (tj. pravo vlasništva nad uvoznom robom, posjedovanja ili raspolažanja uvoznom robom). Alternativno, deklarant može cariniti robu preko carinskog posrednika/agenta ako je posrednik registriran na službenom popisu koji vodi Komisija EAEU-a.
- Strani entiteti ne mogu djelovati kao uvoznici, osim ograničenog broja slučajeva kada robu mogu uvesti predstavninstva ili podružnice stranih pravnih osoba akreditiranih u Rusiji.
- Rok za postupak carinjenja obično je jedan radni dan nakon što su ruske carinske vlasti zaprimile izjavu, pod uvjetom da je sva dokumentacija u redu. Međutim, zakonodavstvo carinskom inspektoru predviđa pravo produženja roka za najviše 10 radnih dana prema procjeni šefa carinskog terminala.
- Popis dokumenata potrebnih za carinjenje ovisi o vrsti i karakteristikama robe i uvjetima njezina uvoza. Do prosinca 2014. godine gotovo su se sve carinske izjave podnosile u elektroničkom obliku bez ikakvih papirnatih dokumenata. Prijelaz na cjelovitu e-dokumentaciju završen je u siječnju 2017. godine opremanjem svih carinskih ispostava sustavom e-dokumentacije. *Web-stranica Federalne carinske službe Rusije* sadrži podatke o kontaktima regionalnih carinskih uprava i poveznicu na portal za elektroničke izjave.



3.1. Uvozne tarife

- Rusija je u kolovozu 2012. godine postala članicom Svjetske trgovinske organizacije (WTO), snizivši prosječnu ograničenu carinsku stopu na industrijsku i robu široke potrošnje s gotovo 10 posto u 2011. na 7,8 posto do 2017. godine.
- Izvoz hrane i poljoprivrednih proizvoda u Rusiju iz EU trenutačno nije moguć zbog ruskih protusankcija. Međutim, ako bi se ukinule sankcije i nastavio izvoz poljoprivrednih i prehrabnenih proizvoda u Rusiju, one bi pripadale ruskom Protokolu o pristupanju WTO-u.
- Od siječnja 2015. godine formirana je Euroazijska gospodarska unija (EAEU) koja uključuje tarifne propise prethodno utvrđene u Carinskoj uniji Rusije, Bjelorusije i Kazahstana uspostavljene 2010. godine. Pristupanje Armenije u EAEU stupilo je na snagu 2. siječnja 2015. godine, dok je pristupanje Kirgistana stupilo na snagu 6. kolovoza 2015. Jedinstvena carinska tarifa EAEU/CU podvrgnuta je povremenim revizijama od 2011. godine, s tim da su stope uvoznih carina sada postavljene u skladu s obvezama navedenim u Protokolu ruskog pristupanja WTO-u.
- Sva pitanja poput tarifa, tarifnih kvota, tehničkih propisa, licenciranja i ovjere usklađuje Euroazijska gospodarska komisija (EEC), multilateralni entitet koji su prvo bitno osnovale države članice za upravljanje Carinskom unijom koja sada nadzire Euroazijsku gospodarsku uniju. Aktualne informacije o usklađenim tarifama EAEU/CU mogu se naći na web-stranici [Euroazijske gospodarske komisije](#).
- Osim carina, uvozne trošarine mogu se primjenjivati za ograničene kategorije proizvoda, poput luksuzne robe, alkohola i duhanskih proizvoda, automobila, dizelskih i motornih ulja i drugih naftnih derivata.



Odgovore na pitanja o visinama carina i potreboj dokumentaciji za izvoz u RF članice HGK mogu dobiti na upit u HGK, Sektoru za međunarodne poslove i EU, Predstavništvu HGK u Moskvi.

3.2. Uvozne dozvole

- Uvoznici su dužni ispuniti rusku carinsku deklaraciju tereta za svaki uvezeni predmet. Deklaracija mora biti potkrijepljena sljedećim dokumentima:
 - ugovorima, trgovačkim dokumentima poput komercijalnih faktura i listama paketa, transportnim dokumentima, uvoznim dozvolama, TR TS (tehnički propis tehničke sigurnosti) potvrdama, potvrdama o podrijetlu, sanitarnim potvrdama,

odobrenjima i licencama za uvoz (npr. za proizvode koji sadrže tehnologiju šifriranja) i dokumentima koji potvrđuju legitimitet posrednika/uvoznika. Sve carinske deklaracije za uvoz podnose se elektroničkim putem. Web-stranica ruske Federalne porezna službe sadrži poveznicu na portal za elektroničke deklaracije.



- EAEU ima jedinstven popis robe na koju se primjenjuju ograničenja i zabrane uvoza i izvoza radi nadzora i kontrole kretanja robe koju države članice ili međunarodna zajednica klasificira kao osjetljivu.
- U Rusiji uvozne dozvole izdaje Ministarstvo industrije i trgovine u skladu s jedinstvenim pravilima o licenciranju Euroazijiske ekonomske unije.
- Carinsko plaćanje općenito uključuje uvozne/izvozne carine, porze i pristojbe za carinsku obradu. Neke robe mogu također zahtijevati plaćanje naknada za korištenje (npr. vozila na kotačima) ili novu ekološku naknadu uvedenu 1. siječnja 2015.

3.3. Ruski trgovinski standard – regulative

- Rusija ima jedinstven standardni sustav, koji koristi kombinaciju raznih međunarodnih standarda, ali se oslanja na testiranje proizvoda kao ključan element postupka odobrenja proizvoda.
- U 2010. godini Rusija je postala dijelom rusko-kazahstansko-bjeloruske Carinske unije (CU), koja je kasnije pretvorena u Euroazijsku gospodarsku uniju (EAEU) u 2015. Taj je postupak prisilio države članice da počnu usklađivati svoje standarde s onima drugih pet država članica i stvarati zajednička tržišta za industrije poput farmaceutskih proizvoda i medicinskih uređaja.
- Glavno je rusko tijelo za standarde Federalna agencija za tehničke propise i mjeriteljstvo (Rosstandard). Krajem 90-ih Agencija je bila zadužena za razvoj ruskih GOST-R standarda (državni standardi za Rusiju), sličnih GOST standardima (državnim standardima) u bivšem Sovjetskom savezu.
- Danas Euroazijska gospodarska komisija (ECC), stalno nadnacionalno regulatorno tijelo EAEU-a, nadgleda podudaranje standarda sa stvaranjem novih Tehničkih propisa (TR) za svih pet država članica.
- Trenutno Rusija koristi kombinaciju 45 ruskih i EAEU tehničkih propisa. Jednom kad EAEU Tehnički propisi stupe na snagu, oni prednjače nad relevantnim ruskim Tehničkim propisima za iste proizvode.
- Rusija je članica Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC) i mnogih



drugih standardizacijskih organizacija, čiji se popis može pronaći na [web-stranici Rosstandarda](#).



TESTIRANJE, NADZOR I CERTIFICIRANJE

- Kako bi poboljšali sustav certificiranja, ruska Vlada izdala je 24. siječnja 2011. godine Predsjednički dekret br. 86 O Jedinstvenom nacionalnom sustavu akreditiranja, u skladu s kojim je ustanovljena nova agencija za odobravanje, Federalni servis za akreditiranje (RosAccreditation). Ta agencija pripada Ministarstvu gospodarskog razvoja i odgovorna je za uspostavljanje Jedinstvenog nacionalnog sustava akreditiranja. Ona kontrolira sve pravne osobe i poduzetnike akreditirane kao testne laboratorije i izdaje potvrde organizacijama.
- Trenutno RosAccreditation objavljuje popis tijela za certificiranje i akreditiranih testnih laboratorijsa te sve izdane izjave i potvrde o usklađenosti. RosAccreditation je potpisao 16 bilateralnih sporazuma s odgovarajućim organizacijama u Vijetnamu, Njemačkoj, Grčkoj, Indiji, Španjolskoj, Makedoniji, Moldaviji, Mongoliji, Srbiji, Kini, Iranu, Slovačkoj i Ukrajini. Dodatno, RosAccreditation je članica raznih međunarodnih organizacija.
- RosAccreditation je započela suradnju s [European co-operation for Accreditation \(EA\)](#) kako bi pokrenuli projekt Približavanje russkih i europskih akreditacijskih sustava.
- **Potvrda o usklađenosti** osmišljena je kao potvrda da su proizvodi u skladu sa zakonom propisanim uvjetima kvalitete i potrošačkim pravima. Potvrda usklađenosti u Rusiji temelji se na ruskim nacionalnim propisima i zakonodavstvu EAEU-a. Tehničkim propisima EAEU-a uspostavlja se jedinstven popis dobara koja podliježu obveznoj potvrdi usklađenosti u obliku i izjave o usklađenosti, i dalje se uspostavljaju jedinstveni obrasci za koje izdaju akreditirane agencije i laboratorijsi država članica EAEU-a i koji su na snazi u cijelom EAEU-u.
- Kao rezultat uspostave EAEU-a, uslijedio je razvoj sustava dobivanja potvrda. Sada postoje dva seta dokumenata posvećena tehničkim i sanitarnim propisima.
- Tehnički propisi (Potvrda o usklađenosti / Izjava o usklađenosti). Svaki izvoznik koji ima u planu ući na rusko tržište treba provjeriti jesu li njegovi proizvodi navedeni u Jedinstvenom popisu proizvoda koji podliježu obveznom usklađivanju i izdavanju Potvrde o usklađenosti ili Izjave o usklađenosti. Za podrobnije informacije pogledati [Odluku \(br. 146 od 18. listopada 2016.\)](#).
- Proizvođač može odabrati hoće li se prijaviti za Potvrdu ili Izjavu o usklađenosti, a također može birati između EAEU i russkih potvrda.
- EAEU potvrde omogućuju uvoz proizvoda u EAEU i prijenos / ponovni izvoz u neku drugu državu članicu.
- Samo se ruske pravne osobe mogu prijaviti za te potvrde ili izjave te proizvođači iz EU moraju surađivati s russkim distributerima ili uvoznicima. Kada su dobivene, potvrde vrijede pet godina.
- Samo EAEU akreditirane testne i certifikacijske organizacije mogu provoditi potrebne testove i izdavati Potvrde ili Izjave.



- Ako proizvod nije naveden na jedinstvenom popisu proizvoda koji podliježu obaveznom usklađivanju, tada bi trebao proći postupak usklađivanja prema nacionalnim standardima pet država članica EAEU-a, ovisno o konačnom odredištu tog proizvoda.
- Proizvođači iz EU trebaju provjeriti slične jedinstvene popise svih pet država kako bi osigurali potpunu usklađenost sa svim propisima. Za Rusiju je popis dostupan na web-stranici Rosstandarda.
- Sanitarni propisi (Potvrda o državnoj registraciji). Nakon 1. srpnja 2010. godine, Potvrda o državnoj registraciji uspostavljena je za sve proizvode koji trebaju sanitarnu potvrdu.
- Proizvodi koji trebaju Potvrdu o državnoj registraciji navedeni su u drugom dijelu Jedinstvenog popisa proizvoda koji podliježu sanitarnom i epidemiološkom nadzoru na Carini i teritoriju EAEU koji je odobren i kasnije dopunjeno Odlukom 146 Euroazijske gospodarske komisije od 18. rujna 2014.



OBJAVA TEHNIČKIH PROPISA

Tehnički propisi mogu se naći na <https://www.gost.ru/portal/gost/home/standarts/technicalregulationses>.



- Nacrti EAEU tehničkih propisa objavljuju se na ruskom na web-stranici EEC-a barem 60 dana, nakon čega se šalje obavijest WTO-u. Svaki ruski ili strani entitet može komentirati (na ruskom) kontaktnu listu na web-stranici. Završni EAEU tehnički propisi objavljeni su na web-stranici EEC-a nakon što Rusija podnese WTO-u obavijesti o propisima.

3.4. Označavanje proizvoda – labeling

Ruska Carina će zahtijevati određene podatke o proizvodima, prema polju 31 na obrascu Carinske deklaracije (npr. ime, zaštitni znak, proizvođač, zemlja podrijetla, sastav, itd.).

- Dodatni zahtjevi za označavanje i obilježavanje općenito su usklađeni u državama članicama Euroazijske gospodarske unije (EAEU) za proizvode koji ulaze na teritorij, u skladu s Tehničkim propisima (TR) za svaku kategoriju proizvoda.
- Prema potrebi, službeni logotip certifikacijske oznake (EAC – koji se ponekad naziva i oznaka sukladnosti) treba se primijeniti na svaku proizvodnu jedinicu, ambalažu ili upute za uporabu (kako je određeno odgovarajućim TR-om) i treba biti jasno vidljiv tijekom cijelog razdoblja trajanja proizvoda.
- Oznaka EAC označava usklađenost s TR-om koji je utvrdio EAEU i treba ga koristiti samo za proizvode koje su formalno testirala i odobrila službeno priznata certifikacijska tijela.
- Tehnički propis (TR) o sigurnosti ambalaže (TR CU 005/2011) ključna je odredba koja regulira standarde i uvjete za ambalažu, uključujući prehrambene proizvode, proizvedene i kao gotov proizvod i kao dio proizvodnog procesa tog proizvoda. TR je usvojen Odlukom Komisije za carinsku uniju br. 769 od 16. kolovoza 2011., a na snazi je od 1. srpnja 2012. godine. Provedeno je nekoliko

izmjena, a najnoviju verziju dovršila je Euroazijska gospodarska komisija (EEZ) u svojoj Odluci 96 od 18. listopada 2016. Ona pokriva glavna pravila za pakiranje gotovih proizvoda i regulira sljedeća područja:

- pravila tržišnog kretanja
- sigurnosni uvjeti
- uvjeti za obilježavanje ambalaže (zatvaranja).

Oznake na prehrambenim proizvodima moraju sadržavati sljedeće podatke na ruskom, kazaškom, armenskom, kirgiškom i bjeloruskom jeziku

- vrsta i naziv proizvoda
- pravna adresa proizvođača (može biti i na latinici)
- težina/obujam proizvoda
- prehrambeni sastav (naziv osnovnih sastojaka/dodataka navedenih prema težini od najtežeg prema najlakšem)
- nutritivna vrijednost (kalorije, vitamini ako je njihov udio velik ili ako je proizvod namijenjen za djecu, medicinsku ili dijetalnu upotrebu)
- uvjeti skladištenja
- rok upotrebe (ili datum proizvodnje i razdoblje skladištenja)
- upute za pripremu polugotovih proizvoda ili dječje hrane
- upozorenja o ograničenjima i nuspojavama
- pravila i uvjeti korištenja.

Oznake na neprehrambenim proizvodima moraju sadržavati:

- naziv proizvoda
- državu podrijetla i naziv proizvođača (može biti na latinici)
- upute za korištenje
- osnovne karakteristike, pravila i uvjete za djelotvornu i sigurnu upotrebu proizvoda
- sve ostale podatke koje odredi državno regulatorno tijelo.

Rusko Ministarstvo industrije i trgovine donijelo je Vladinu odredbu br. 791-r Model pravila za sustav obveznog označavanja proizvoda široke potrošnje 28. travnja 2018 godine.

Ta odredba utvrđuje popis robe široke potrošnje koja mora biti obilježena posebnom identifikacijskom oznakom koja sadrži zasebne podatke o robi u 2019. godini.

Ona određuje popis roba koje će biti podvrgnute posebnom označavanju:

- Od 1. ožujka 2019.: duhanski proizvodi
- Od 1. srpnja 2019.: obuća
- Od 1. prosinca 2019.: parfemi, gume, kožna odjeća, košulje i bluze za žene i djevojke, kaputi i jakne, posteljina i stolnjaci, kamere (osim videokamera) i bljeskalice kamera.

Ova Odredba također nalaže stvaranje jedinstvenog kataloga dobara u Rusiji.

4. TRGOVINSKE PREPREKE

Za uvoz proizvoda u Rusiju potrebno je zadovoljiti tehničke propise i povezane uvjete za testiranje i certificiranje proizvoda. Ruske vlasti zahtijevaju testiranje i certificiranje proizvoda kao ključne elemente postupka odobravanja proizvoda različitog podrijetla, a samo subjekt koji je registriran i prebiva u Rusiji može podnijeti zahtjev za potrebu dokumentaciju za odobrenje tih proizvoda. Testiranja i certificiranja koja provode nadležna tijela izvan Rusije su ograničena.

PREPREKE U IT SEKTORU

Zakoni koji reguliraju sektor informatičke tehnologije otežavaju inozemnim tehnološkim kompanijama pružanje / izvoz robe i usluga na ruskom tržištu. Uredbom ruske vlade br. 1236, koja je na snazi od početka 2016. godine, zahtijeva se da ruske vladine agencije daju prednost ruskom softveru na temelju registra koji je objavilo i ažuriralo rusko Ministarstvo komunikacija. Zakon Ministarstva telekomunikacija i masovnih komunikacija Ruske Federacije predviđao je prijelaz na korištenje domaćeg uredskog softvera saveznih izvršnih agencija i državnih izvanproračunskih fondova od 2016. do 2018. godine.

Državne agencije mogu kupovati strani softver samo ako nije dostupna odgovarajuća domaća zamjena. Zakon o lokalizaciji osobnih podataka zahtijeva od tvrtki da pohranjuju osobne podatke ruskih građana samo na poslužiteljima koji se fizički nalaze unutar Rusije. Taj je zakon tvrtkama otežao odabir IT rješenja utemeljenih na oblačku. Nakon što je ovaj zakon stupio na snagu 1. rujna 2015. godine, Federalna služba RF za nadzor telekomunikacija, informacijskih tehnologija i masovnih komunikacija (Roskomnadzor) dobila je ovlasti za kažnjavanje tvrtki koje krše zakon i ograničavaju pristup njihovim web-stranicama.

Paket protuterorističkih amandmana Yarovaya, koje je predsjednik Putin uvrstio u zakon 2016. godine, uključuju odredbe koje zahtijevaju od pružatelja telekomunikacijskih usluga dostavu enkripcijskih ključeva po zahtjevima sigurnosnih službi. Među njegovim odredbama zakonodavstvo je nalagalo da od srpnja 2018. godine domaći telekomunikacijski i internetski pružatelji usluga (ISP) šest mjeseci pohranjuju telefonske i elektroničke sadržaje svih korisnika. Ovim se izmjenama također zahtijeva da pružatelji internetskih usluga godinu dana vode evidenciju svih komunikacija (tri godine za telekomunikacijske tvrtke).

PREPREKE ZA SURADNJU U SEKTORU PROMETA

Novi propisi u automobilskom i zrakoplovnom sektoru mogli bi otežati prodaju u Rusiji. Rusija je razvila globalnu tehnologiju za navigaciju nazvanu Global Navigation Satellite System (GLONASS) kao alternativu sustavu globalnog pozicioniranja (GPS). Rusko Ministarstvo prometa izdalo je pravilo u ožujku 2012. godine kojim se

zahtijeva da se na sve zrakoplove ruske proizvodnje ugradi kompatibilna GLONASS oprema za satelitsku navigaciju, s različitim rokovima, ovisno o upotrebi, starosti i veličini zrakoplova, ali u svim okolnostima najkasnije do siječnja 2016. Osim toga, bilo koji zrakoplov stranog proizvođača naveden u Potvrđi zračnog prijevoznika ruske zrakoplovne tvrtke trebao je imati GLONASS ili GLONASS/GPS kompatibilnu satelitsku navigacijsku opremu do 1. siječnja 2018. ili prije, ovisno o veličini zrakoplova, koja zahtijeva izmjene na zrakoplovu koji nije konfiguriran prema GLONASS-u radi zadovoljavanja ovog novog pravila.

Isti se problem odnosi na automobile uvezene u Rusku Federaciju. Sva vozila, i nova i rabljena, koja se uvoze moraju biti opremljena sustavom GLONASS. Bilo koje vozilo bez GLONASS-a nije moguće uvesti u Rusiju, kako je utvrđeno tehničkim propisom TR TS 018-2011 od 1. siječnja 2017. godine.

4.1. Zabrane i ograničenja uvoza

- Na uvjete poslovanja na ruskom tržištu za europske tvrtke negativno utječe sankcije koje su uveli EU, SAD, Australija, Kraljevina Norveška, Kanada, a odnose se na zabranu sektorske suradnje u području financija (zabranu pristupa tržištu kapitala za ruske državne finansijske institucije), zabranu trgovine oružjem, zabranu izvoza roba i tehnologije dvojne namjene i zabranu suradnje u području osjetljive tehnologije, što se odnosi na industriju nafte i plina.

Zadnje produljenje sankcija je do kraja lipnja 2020. godine, a popis mjera ograničenja između EU i RF dostupan je na [poveznici Vijeća Europe](#).



- Kao odgovor na ove uvedene mjere, Ruska Federacija donijela je Uredbu kojom se ograničava suradnja s navedenim zemljama u poljoprivredno-prehrabrenom sektoru, a odnose se uglavnom na zabranu uvoza mesnih i mlijekočnih proizvoda te voća i povrća koje su proizvele tvrtke iz EU i partnerskih zemalja, koji su bili najzastupljeniji u strukturi europskog izvoza u Rusiju.

- Uvoz i izvoz robe iz Rusije provodi se u skladu s jedinstvenim popisom dobara koji su zabranjeni ili ograničeni za uvoz u Euroazijsku gospodarsku uniju (EAEU). Popis je odobrila Euroazijska gospodarska komisija (EEC) Rezolucijom kolegija br. 134 od 16. kolovoza 2012. godine. Dodatni dokumenti koji reguliraju uvoz i izvoz robe uključuju Sporazum Carinske unije o pravilima licenciranja međunarodne trgovine od 9. lipnja 2009. te dekret Ruske Federacije br. 1567-p od 29. rujna 2010. godine.

Trenutni popis tih proizvoda i primjenjivih pravila nalazi se na web-stranici: http://www.eurasiancommission.org/en/act/trade/catr/nontariff/Pages/ediny_perechen.aspx.



- Ruska pošta, poštanski sustav u Rusiji ima ograničenja i zabrane za međunarodno slanje određenih predmeta, na temelju članka 22 Federalnog zakona o poštanskim uslugama. Neke kategorije proizvoda mogu se odobriti za međunarodno slanje za osobnu upotrebu, ali zahtijevaju odobrenje odgovarajuće vladine agencije. To se odnosi na uvoz elektronike koja sadrži šifriranje. Potrebno je dobiti posebne dozvole za uvoz i dalje poslovanje te stavljanje u promet. Sama zabrana/ograničenje po tarifnim oznakama navedena je u Odluci Euroazijske komisije od 16. kolovoza 2012. godine broj 134 O zakonskim regulativama u segmentu necarinskih regulacija. Za više informacija i trenutni popis robe provjerite [web-stranicu Ruske pošte](#).



4.2 ZABRANA UVOZA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENIH PROIZVODA IZ EU U RF

- Na snazi je zabrana uvoza gotovo svih prehrambenih proizvoda iz EU od kolovoza 2014. godine kao odgovor na sankcije zbog Ukrajine. Zabrana se naročito odnosi na meso, mesne proizvode, mlijeko, mliječne proizvode, ribu, riblje proizvode, voće i povrće. Zabrana uvoza poljoprivrednih proizvoda, originalno na snazi jednu godinu, produljivana je svake godine, posljednji put 24. lipnja 2019., kada je predsjednik Putin potpisao dekret kojim je ona produljena do kraja 2020. godine.

Popis poljoprivrednih proizvoda, sirovina i prehrambenih proizvoda, podrijetlom iz SAD-a, država EU, Kanade, Australije i Kraljevine Norveške, čiji je uvoz u Rusku Federaciju zabranjen do kraja 2020. godine

Tarifna oznaka Jedinstvene carinske tarife Euroazijske ekonomske unije

Naziv proizvoda*, ***

0201	Meso goveda, svježe ili rashlađeno
0202	Meso goveda, zamrznuto
0203	Svinjetina svježa, rashlađena ili zamrznuta
0207	Meso i jestivi klaonički proizvodi domaće peradi, navedene u poziciji 0105, svježi, rashlađeni ili zamrznuti
iz 0210**	Meso soljeno, u rasolu, sušeno ili dimljeno
Iz 0301**	Živa riba (izuzev mlađi lososa atlantskog (<i>Salmo salar</i>), pastrve (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i>))
0302, 0303, 0304, 0305, 0306, iz 0307**, 0308	Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralješnjaci (izuzev mlađi kamenica i dagnji)
iz 0401**, iz 0402**, iz 0403**, iz 0404**, iz 0405**, 0406	Mlijeko i mliječni proizvodi (izuzev specijaliziranog bezlaktoznog mlijeka i specijaliziranih bezlaktoznih mliječnih proizvoda za terapeutsku dijetetsku prehranu ili preventivnu dijetetsku prehranu)

0701 (izuzev 0701 10 000 0), 0702 00 000, 0703 (izuzev 0703 10 110 0), 0704, 0705, 0706, 0707 00, 0708, 0709, 0710, 0711, 0712 (izuzev 0712 90 110 0), 0713 (izuzev 0713 10 100 0), 0714	Povrće, jestivi korijeni i gomolji (izuzev sjemenskog krumpira, sjemenskog luka, sjemenskog kukuruza šećerca hibridnog i sjemenskog graška)
0810, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0813	Voće i orašasti plodovi
1601 00	Kobasice i slični proizvodi od mesa, klaoničkih mesnih proizvoda ili krvi; gotovi prehrambeni proizvodi napravljeni od njih
iz 1901 90 110 0**, iz 1901 90 910 0**, iz 2106 90 920 0**, iz 2106 90 980 4**, iz 2106 90 980 5**, iz 2106 90 980 0**	Prehrambeni ili gotovi proizvodi (izuzev biološki aktivnih dodataka, vitaminsko-mineralnih kompleksa, pojačivača okusa i arome, koncentrata bjelančevina (životinjskog i biljnog podrijetla) i njihovih smjesa, prehrambenih vlakana (uključivo kompleksnih)
iz 1901 90 990 0**	Prehrambeni ili gotovi proizvodi, izrađeni po tehnologijama proizvodnje sira, koji sadrže 1,5% ili više mlijecne masti

*Za primjenu ovog popisa treba se rukovoditi isključivo tarifnom oznakom Jedinstvene carinske tarife Euroazijске ekonomske unije, naziv proizvoda naveden je radi lakšeg korištenja

**Za primjenu ove pozicije treba se rukovoditi i tarifnom oznakom Jedinstvene carinske tarife Euroazijске ekonomske unije i nazivom proizvoda

***Izuzev proizvoda namijenjenih dječjoj prehrani

5. POREZNI SUSTAV

OPOREZIVANJE

Tvrtke su se obvezne registrirati u ruskoj poreznoj upravi, što uključuje i registraciju u ruskom Fondu za socijalno osiguranje. Dokumente za državnu registraciju treba pripremiti i dostaviti lokalnom Poreznom inspektoratu u skladu s poglavljem 12 Federalnog zakona o državnoj registraciji pravnih osoba iz 8. kolovoza 2001. godine. Ovlaštena pravna osoba, moskovski odjel Ministarstva finansija Rusije, pruža savjetovanje tvrtkama u vezi s postupcima i dokumentima registracije.

Daljnje informacije o registraciji poduzeća, uključujući popis dokumenta koji se trebaju podnijeti i kontaktne podatke lokalnih poreznih službi mogu se dobiti na <http://eng.nalog.ru/>.



POREZNI ZAKON

Glavne izmjene ruskog poreznog zakona odvijale su se od 1999. do 2003. godine. Rezultat je tih izmjena porezno zakonodavstvo koje bolje odgovara potrebama rastućeg tržišnog gospodarstva, a mnoge su odredbe koje su remetile rusko poslovno okružje 1990-ih i držale mnoge tvrtke u sivoj ekonomiji uklonjene. Najvažnije su se promjene u novim poglavljima II. dijela poreznog zakona odnosile na porez na dodanu vrijednost, trošarine i porez na dohodak pojedinaca. Te je promjene, usmjerene na poboljšanje II. dijela ruskog poreznog zakona, 2003. godine usvojila i stavila na snagu Duma. Aktualna je porezna reforma dodatno poboljšala proceduralna pravila i smanjila ukupno porezno opterećenje u zemlji. Tvrtke koje posluju u Rusiji trebale bi se posavjetovati s profesionalnim poreznim savjetnikom kako bi se upoznale s pojedinostima poreznog zakona.

5.1. Porez na dobit

- Porez na dobit obračunava se na neto dobit. Standardna stopa poreza na dobit iznosi 20 posto (17 posto dodjeljuje se regionalnim ruskim vlastima, a tri posto saveznim).
- Regionalne vlasti mogu, po vlastitom nahodjenju, smanjiti regionalni porez na dobit sve do stope koja iznosi 12,5 posto. Porezna je stopa snižena zajedno s uvođenjem opsežnijeg određenja troškova koji se mogu odbiti, čiji je kombinirani utjecaj bio znatno smanjenje poreznog opterećenja na dobit i poticanje ruskoga gospodarstva nakon finansijskog sloma krajem 1990-ih.

Odredbe o oporezivanju dobiti omogućuju stranim tvrtkama koje posluju u Rusiji da koriste povlaštene porezne stope i izuzeća prema ruskim ugovorima o dvostrukom oporezivanju. Tako npr. predstavništva mogu odbiti troškove koje je u njihovo ime ostvarila matična tvrtka u inozemstvu.

5.2. Porez na dodanu vrijednost (PDV) i uvozne carine

- Ruski PDV je osmišljen kao porez koji bi u konačnici trebali snositi potrošači, ali se prikuplja po osnovi sličnoj modelu EU.
- PDV se obračunava na prodajnu vrijednost i primjenjuje se po jedinstvenoj stopi od 20 posto od 1. siječnja 2019. godine, osim za određene prehrambene namirnice, lijekove i odjeću za djecu, koji se oporezuju po stopi od 10 posto.
- Neki su proizvodi, uključujući određene financijske usluge i medicinsku opremu, izuzeti, zajedno s nekom nematerijalnom imovinom, kao što su izumi, softver i industrijski dizajni.
- Uvoz je također predmet PDV-a, a računa se na temelju carinske vrijednosti određene robe, uvećano za carine i pristojbe. Uz to, uvozne carine (tarife) procjenjuju se po utvrđenim stopama, u rasponu od pet do 30 posto. Od 1. siječnja 2010. godine stope uvoznih carina za neka dobra povećale su se osnivanjem Euroazijske gospodarske unije (EAEU). EAEU se u početku sastojao od Bjelorusije, Kazahstana i Rusije, a proširio se na Armeniju i Kirgistan 2015., iste godine kada je Carinska unija pretvorena u Euroazijsku gospodarsku uniju (EAEU).

Uvozne carine procjenjuju se prema klasifikaciji i primjenjuju se na carinsku vrijednost uvezene robe, uključujući troškove prijevoza i osiguranja. Roba koju strani partneri uvoze kao doprinos u naturi temeljnom kapitalu novog poduzeća može biti izuzeta od uvoznih carina tijekom razdoblja određenog u temeljnim dokumentima i oslobođena uvoznog PDV-a pod određenim uvjetima (npr. roba je kvalificirana kao tehnološka oprema koja nema istoznačne robe proizvedene u Rusiji).

Općenito, roba proizvedena ili sastavljena u Rusiji, koju je proizvela ili ruska ili strana kompanija, a potom izvezena iz Rusije, ne podliježe PDV-u. Ako se ta roba izveze prije primitka plaćanja, tada se ne smije obračunavati PDV. Međutim, ako je plaćanje primljeno prije otpreme, izvoznik mora platiti primjenjivi PDV i potom zatražiti povrat poreza od poreznih vlasti po završetku izvozne transakcije.

5.3. Porez po odbitku na dividende, kamate i honorare

- Strane pravne osobe bez poslovne prisutnosti u Rusiji podliježu porezu po odbitku od 10 posto na teretne usluge pružene u Rusiji.
- Većina prihoda, uključujući kamate, honorare, prihod od lizinga i najamnina oporezuje se po stopi od 20 posto.

- Dividende se oporezuju po stopi od 15 posto. Te se stope često snižavaju u skladu s primjenjivim sporazumom o dvostrukom oporezivanju.
- Kamate na određene vrste državnih i općinskih vrijednosnih papiра, hipotekarne obveznice i određeni prihod od potvrda o sudjelovanju u hipotekarnom fondu također imaju sniženu stopu.

5.4. Porezi na zemljište, imovinu i osobni dohodak

- Lokalne vlasti mogu nametnuti porez na zemljište prema njegovoј vrsti i lokaciji. Stope poreza više su u Moskvi i Sankt Peterburgu nego u ostalim gradovima i ruralnim područjima.
- Porez na osobni dohodak za ruske rezidente obračunava se po paušalnoj stopi od 13 posto bez obzira na podrijetlo dohotka, dok za nerezidente stopa iznosi 30 posto dohotka čije je podrijetlo u Rusiji.

5.5. Doprinosi za socijalno osiguranje

- Od 1. siječnja 2010. godine Jedinstveni socijalni porez zamijenjen je doprinosima za socijalno osiguranje u Državni mirovinski fond, Fond za socijalno osiguranje, Federalni fond za zdravstveno osiguranje i Teritorijalni fond za zdravstveno osiguranje. Poduzeće je odgovorno za cijelokupan doprinos za socijalno osiguranje i nikakav iznos se ne zadržava iz plaće zaposlenih.
- Doprinosi za socijalno osiguranje primjenjuju se po zbirnoj stopi od 30 posto godišnje plaće zaposlenika, a postotak plaće / stope doprinosa u budućnosti može uskladiti ruska vlada.
- Dio godišnje plaće zaposlenika koji prelazi ovaj prag oslobođen je doprinosa za socijalno osiguranje.
- Doprinosi za socijalno osiguranje raspoređuju se na sljedeći način: 22 posto Državnom mirovinskom fondu, 2,9 posto Fondu za socijalno osiguranje i 5,1 posto Federalnom fondu za zdravstveno osiguranje.
- Doprinosi za socijalno osiguranje obvezni su za sva plaćanja zaposlenicima rezidentima.
- Plaće ili druge isplate stranim državljanima koji su privremeno u Rusiji (tj. nemaju dozvolu stalnog boravka) ne podliježu doprinosima za socijalno osiguranje. Od 1. siječnja 2017. godine Federalna porezna uprava prihvata izvješća i plaćanja doprinosa za nezgode na radnom mjestu koji će i dalje ostati pod nadležnošću Fonda za socijalno osiguranje, dok su mirovine sada pod nadležnošću Državnog mirovinskog fonda.

- Snižene stope doprinosa za socijalno osiguranje primjenjuju se za određene kategorije poslovanja, uključujući softverske i visokotehnološke tvrtke (14 posto od 2011. do 2023. godine) i tvrtke koje se bave posebnim inovacijskim projektima (14 posto).

6. Cjenovna politika – određivanje cijene

- Ruski potrošači sve više imaju mogućnosti, a i spremni su platiti veći iznos za kvalitetnu robu.
- Inozemne tvrtke koje izvoze u Rusiju trebaju biti spremne ponuditi konkurentne cijene za svoju robu budući da na tržištu postoje jef-tini ruski proizvodi i jaka konkurenca azijskih i drugih europskih kompanija.
- Uz nekoliko izuzetaka, roba i usluge prodane u Rusiji podliježu po-rezu na dodanu vrijednost (PDV) od 20 posto, koji se procjenjuje na vrijednost uvezene robe, osiguranja i prijevoza uz odgovarajuću carinu.
- Osim toga, uz snažnu lokalnu konkureniju i robu iz trećih zemalja u mnogim industrijskim sektorima, preporučljivo je ulagati u ogl-ašavanje i promociju marke.

7. Promocija i oglašavanje

Oglašavanje putem televizije, radija, tiska i reklamnih panoa sve je više prisutno na ruskom tržištu. Većina međunarodnih reklamnih agencija djeluje u Rusiji, zajedno s domaćim.

- Rusija je najveće internetsko tržište u Europi po broju korisnika, s više od 109,6 milijuna ljudi. Pristup internetu ima 76 posto stanovništva.
- Ruskim i zapadnim društvenim mrežama raste popularnost, posebno među korisnicima iz mlađih demografskih skupina. Između siječnja 2018. i siječnja 2019. godine Rusija je stekla 2 milijuna aktivnih korisnika društvenih medija (+ 3,3 posto).
- Najaktivnije platforme društvenih medija (uključujući aplikacije za razmjenu poruka) u Rusiji su YouTube, VKontakte (VK) i WhatsApp.
- U 2018. godini YouTube je najaktivnije korištena društvena mreža u Rusiji (85 posto ispitanika), VKontakte je drugi najkorišteniji s 83 posto. Globalni lider, Facebook, bio je tek sedma najaktivnije korištena platforma za društvene medije u Rusiji, s 39 posto. Skype i WhatsApp dominiraju među komunikacijskim alatima. Velik je porast popularnosti Instagrama, Rusija je na kraju 2018. godine zauzela 6. mjesto u svijetu i 1. mjesto u Europi po broju aktivnih korisnika Instagrama.

Pri analizi oglašavanja na društvenim mrežama treba uzeti u obzir određene specifičnosti ruskog tržišta:

- Google nije broj jedan, već Yandex
- Facebook nije broj jedan, već društvena mreža VKontakte
- Rusija, iako zaostaje za zapadom u primjeni mobilnih komunikacija, sve ih brže usvaja.

8. Trgovinski sporazumi

SPORAZUMI O SLOBODNOJ TRGOVINI

- 22. kolovoza 2012. godine Rusija je službeno postala članicom WTO-a.
- 18. listopada 2011. godine osam država (Rusija, Bjelorusija, Ukrajina, Moldavija, Tadžikistan, Armenija, Kazahstan, Kirgistan) Zajednice nezavisnih država (ZND) potpisalo je i u sljedećim godinama ratificiralo Sporazum o slobodnoj trgovini (FTA), kojim je omogućen slobodan protok robe unutar teritorija država članica. Godine 2013. Uzbekistan je također postao članom ZND-a potpisivanjem odvojenog sporazuma s osam navedenih država.
- 30. prosinca 2015. godine predsjednik Putin potpisao je Federalni zakon 410 kojim je suspendiran Sporazum o slobodnoj trgovini između Rusije i Ukrajine. Kao odgovor, 2. siječnja 2016. godine ukrajinski Kabinet ministara donio je rezoluciju br. 1146 od 30. prosinca 2015. koji je ukinuo trgovinske preferencije za robu iz Rusije. Rusija i Ukrajina su otad nastavile uzajamno ukidanje trgovinskih preferencija, zbog čega trenutno nema trgovinskih preferencija između Rusije i Ukrajine, a umjesto toga raste broj ograničenja u rusko-ukrajinskoj trgovini u oba smjera.
- 1. siječnja 2015. godine uspostavljena je Euroazijska gospodarska unija (EAEU), koja je preuzela propise koji su ranije postojali u rusko-kazahstansko-bjeloruskoj Carinskoj uniji (CU) osnovanoj 2010. godine, proširila carinske odredbe koje se odnose na usluge i uspostavile jedinstvene uvjete za standarde i označavanje. Pridruživanje Armenije i Kirgistana stupilo je na snagu 2. siječnja i 12. kolovoza 2015. godine.
- U listopadu 2016. godine stupio je na snagu Sporazum o slobodnoj trgovini između EAEU i Vijetnama.
- U prosincu 2016. godine države članice EAEU složile su se oko početka pregovora o Sporazumima o slobodnoj trgovini s Iranom, Indijom, Egiptom i Singapurom.
- U listopadu 2019. godine Srbija je potpisala Sporazum o slobodnoj trgovini s EAEU-om.

8.1. Važniji bilateralni ugovori RH i RF u području gospodarstva

- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o trgovini i gospodarskoj suradnji (s protokolom) potpisani je 6. kolovoza 1992., objavljen u NN 1/92, stupio na snagu 24. lipnja 1993., objava u NN 14/2000.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o isporuci prirodnog plina iz RF u RH potpisani je 10. studenoga 1992., objavljen u NN 9/93.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o uzajamnom osnivanju trgovinskih predstavništava potpisani je 23. veljače 1993.

- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o osnivanju Međuvladine hrvatsko-ruske komisije za trgovinsko-gospodarsku i znanstveno-tehničku suradnju potpisani je 23. veljače 1993., privremena primjena od 23. veljače, objavljen u NN 7/93.
- Ugovor između Vlade RH i Vlade RF o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja porezima na dohodak i imovinu potpisani je 2. listopada 1995., a objavljen u NN 11/96, stupio je na snagu 19. travnja 1997., objava u NN 17/97.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o poticanju i zaštiti ulaganja potpisani je 20. svibnja 1996., a objavljen u NN 13/96.
- Protokol Vlade RH i Vlade RF o isporukama nafte iz RF u RH potpisani je 24. veljače 1998.
- Memorandum Vlade RH i Vlade RF o liberalizaciji trgovine između RH i RF, s Protokolom potpisani je 18. prosinca 1998.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o vojno-tehničkoj suradnji potpisani je 18. prosinca 1998., a objavljen u NN 02/2002.
- Ugovor Vlade RH i Vlade RF o suradnji i uzajamnoj pomoći u borbi protiv nezakonitih finansijskih radnji, uključujući radnje povezane s legalizacijom prihoda stečenih nezakonitim putem potpisani je 18. prosinca 1998., a objavljen u NN 6/99, stupio je na snagu 31. svibnja 1999., objava u NN 4/2006.
- Ugovor Vlade RH i Vlade RF o međunarodnom cestovnom prometu, s Protokolom potpisani je 18. prosinca 1998., a objavljen u NN 7/99, stupio je na snagu 18. kolovoza 1999., objava 12/02.
- Ugovor Vlade RH i Vlade RF o zračnom prometu, s dodatkom potpisani je 18. prosinca 1998., a objavljen u NN 14/1000, stupio je na snagu 4. prosinca 2000., objava u NN 2/2006.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o suradnji na području turizma potpisani je 1. listopada 2002., objavljen je u NN 4/2004, a stupio je na snagu 4. studenoga 2004., objava u NN 11/2004
- Sporazum Ministarstva poljoprivrede i šumarstva RH i Ministarstva poljoprivrede RF o suradnji u gospodarskoj i znanstveno-tehnološkoj suradnji na području poljoprivrede i prehrambene industrije potpisani je 3. lipnja 2003., a stupio je na snagu 3. lipnja 2003.
- Sporazum Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o reguliranju obveza bivšeg SSSR-a po obračunima povezanima s robnom razmjrenom između bivšeg SSSR-a i bivšeg SFRJ-a potpisani je 24. srpnja 2006., a stupio je na snagu 20. kolovoza 2007., objava stupanja na snagu 9/2007.
- Protokol Ministarstva financija Republike Hrvatske i Ministarstva financija Ruske Federacije, Ministarstva gospodarskog razvijanja i trgovine Ruske Federacije o utvrđivanju popisa roba i usluga koje će se isporučiti na račun podmirivanja duga Ruske Federacije prema Republici Hrvatskoj potpisani je 29. prosinca 2006., a stupio je na snagu 29. prosinca 2009.

- Ugovor Vlade RH i Vlade RF o medusobnoj pomoći u carinskim pitanjima potpisani je 18. veljače 2009., objava 1/2010.
- Sporazum Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o gospodarskoj i znanstveno-tehničkoj suradnji potpisani je 2. ožujka 2010. godine (stupa na snagu nakon ulaska Hrvatske u EU).
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o uzajamnim putovanjima državljana Hrvatske i Rusije potpisani je 2. ožujka 2010. u Moskvi.
- porazum Vlade RH i Vlade RF o izgradnji i eksploataciji plinovoda na teritoriju RH potpisani je 2. ožujka 2010. godine u Moskvi.
- Sporazum Vlade RH i Vlade RF o suradnji na području sprečavanja i uklanjanja prirodnih i civilizacijskih katastrofa potpisani je 17.rujna 2010.
- Sporazum Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Ministarstva obrazovanja i znanosti RF o suradnji u području obrazovanja i znanosti potpisani je 27. svibnja 2011.
- Memorandum o suradnji Državnog odvjetništva RH i Generalnog tužiteljstva RF potpisani je i stupio na snagu 12. siječnja 2012.
- Memorandum o suglasnosti Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o gospodarskoj suradnji na tržištima trećih zemalja na snazi je od 18. listopada 2017.

9. IZVORI

- Ministarstvo gospodarskog razvoja RF <https://www.economy.gov.ru/> 
- Ministarstvo financija RF <https://www.minfin.ru/ru/> 
- Federalna porezna služba RF <https://www.nalog.ru/eng/> 
- Euroazijska komisija <http://www.eurasiancommission.org/en/Pages/default.aspx> 
- Centralna banka RF <https://cbr.ru/eng/finmarket/> 
- Federalna služba za veterinarski i fitosanitarni nadzor (Rosseljhoznadzor)RF <https://www.fsvps.ru/> 
- Federalna služba za zdravstveni nadzor RF <https://roszdravnadzor.ru/en> 
- Federalna carinska služba RF <http://eng.customs.ru> 
- Federalna služba za akreditaciju RF <https://en.fsa.gov.ru/> 
- Trgovinsko-gospodarska komora RF <https://tpprf.ru/en/> 
- Federalna služba državne statistike RF <https://eng.gks.ru/> 
- Federalna služba za intelektualno vlasništvo RF <https://rupto.ru/en> 
- Federalna služba državne registracije, katastra i kartografije RF <https://rosreestr.ru/site/en/about/> 
- Federalna služba za tehničko reguliranje i mjeriteljstvo RF <https://gost.ru/portal/eng/home> 
- Vijeće EU (sankcije prema RF) <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions/ukraine-crisis/> 
- Europska komisija Market Access Database <https://madb.europa.eu/madb/> 
- Forbes ru <https://www.forbes.ru/ratings> 



HGK.HR